

Հ. ԴԱՆԻԷԼ Վ. ԱՏԵՓԱՆԵԱՆ

Ծն. է Կ. Պ. 1856 † է 1931 Օգ. 22

Վոսիորի ափերուն ծագիկներէն, սիրահար սրբագոյն կեանքի, 12 տարեկանին Ս. Ղազար թոած էր. և տաս տարի վերջ քահանայ 1878ին:

Երկար կեանքը մինչև երջանիկ անցքը դէպի երանութիւն՝ անձնուէր կերպով միշտ ի սպաս դրաւ իր Ուխտին բարգաւաճման:

Ի սկզբան իբրև ուսուցիչ և դաստիարակ Մ. Ռ. Վարժարանին մէջ, ապա ի վանս, յետոյ իբրև հայր և խնամակալ 1896ի կոտորածներէն

փրկուած հայ որբերուն՝ Ռեքանաթիի մէջ, ինչպէս մատակարար, դաստիարակ և մեծաւոր Կ. Պոլիս և այլուր:

Եղած է նաև ընդհանուր մատակարար և Ուխտիս Վարչութեան անդամ:

Իր բազմազբաղ և բարդ կեանքին մէջ միշտ մշակած է գեղարուեստի գիտութիւնը՝ որուն այնքան ճաշակ և հասկցողութիւն ունէր:

Ֆրանսացիէ և իտալացիէ մ'աւելի հմուտ էր անոնց լեզուներուն: Գիտութեանց և գրական նութեան սիրահար՝ աշխատակից եղած է Բագմավէպին, կատարած է թարգմանութիւններ:

Իբրև հեղինակութիւն կը թողու ընդհ. աշխարհագրութեան դասագիրքը և դեռ նոր հրատարակած հայ-գաղղ. բառարանը զոր իր կարասի երգը կ'անուանէր, ինչպէս որ եղաւ իսկ:

Վանական ընկերութեան համեմ էր իր սրամիտ գուարթաբանութիւնը, ինչպէս սիրալիր և ախորժելի էր իր վարմունքն ու խօսքը աշխարհիս չորս կողմերէն Ս. Ղազար այցի եկողներուն՝ որոնց առաջնորդն էր ի պաշտօնէ, և զորս գիտէր այնպէս շուտով հմայել:

Աստուածասէր և բարեպաշտօն քահանայ՝ նոյն նուիրումը և ձգող ձիրքն ունէր ամէն անոնց որ զինքն իրենց հոգեւոր հայր ընտրած էին:

Որպէս մխիթարութիւն՝ իր անբասիր կրօնաւորի օրինակը կը մնայ մեզի կրկնապէս շահաւէտ, ինչպէս իր աղօթքը երկնքէն՝ ուր անշուշտ զինքը ստակած է արդ վարձահատոյցն Յիսուս:

Հ. ԱՆԴՐԷԱՍ Վ. ՎԱՐԴԱՔՈՒՐԵԱՆ (ԿԻՒԼԷՍԵՐ)

Ծն. է Կ. Պ. 1865 † Ս. Զեհ. 1931 Օգ. 24

Ինքն ալ ծաղիկ հասակէն նուիրուած Ուխտի բուրաստանին՝ կը քահանայանար 1888ին, երկար տարիներ աշխատելով հայրենի գաւառներուն մէջ ի Կուտինա, յետոյ Պարտիզակ, Նիկոմիդիա, Կ. Պոլիս առաքելական ասպարէզին մէջ, և որպէս մատակարար մեր Վարժարաններուն և կառուածներուն:

Խոնարհ կեանքը զոր ապրեցաւ՝ շինարարութեան ծաղիկը փթթեցուց, որուն մէջ որքան համեստ նոյնքան աշողակ, ճարտար, գիւտաւոր և ճաշակաւոր էր:

Իր մահկանացուն կնքեց մեր ամարանոցին մէջ ի Ս. Զեհնոն, ուր կը ճգնէր տասը տարիներէ ի վեր բուժելու արկածով խախտած առողջութիւնը: Զղային տկարութիւնը սակայն հիւանդութենէ մենաշնորհի կը փոխուէր շրջակայ

զիւղերուն համար, որոնց անթիւ աղբիւրներ և շրճորներ յայտնած էր իր թաքուն արուեստով՝ առանց զլանալու հոգեւորն ալ. ասոր վկայ սուղը ժողովրդեան որ կրկնապէս երախտագէտ խոտներամ իր թաղման հանդիսին մասնակցեցաւ աղօթքով ու ծաղիկներով:

Խոնարհամտութեան և գուարթ ընկերակա նութեան հետ մեզի յիշատակ կը մնան մեր տուններուն և տաճարներուն մէջ իր թողած արներուն և բարեպաշտութեան գործերը:

Երանութիւն իր հոգւոյն արդարներու հայրէն իրենց հոգեւոր հայր ընտրած էին:

ԲՈՎԱՆԳՈՒԿՈՒԹԻՒՆ (Շար.)

	էջ
ԳՈՒԹԵԱՆ Յ. — Ճամբաները և անոնց յեղաշրջումը	373
» Այց մը միջազգային Գաղթ. ցուցահանդէսին ի փարիզ	376
ԽՐԵ. — Ամսօրերի հանդէսներ Մխիթարեան վարժարաններուն մէջ. վեներակ - փարիզ (Սեւր)	379
» Ուս. Եօրկայի համալսարանական Հաստատութեան Ուսուցչ. մարմինը ի Ս. Ղազար	381
» Ուխտիս հանգուցեալ Հայրեր	383

SOMMAIRE (Suite)

	P.
Davidian A. — Les routes et leur evolution	373
» L'Exposition Coloniale (à Paris)	376
Réd. — Solennités de fin d'année aux Collèges Mékhitaristes, Venise - Sèvres (Paris)	279
» «Uniria prin cultura» du Prof. Jorga visite St. Lazare	381
» Nécrologie (P. Denis Galatousov, P. Daniel Stepanian et P. Andrée Vartapour)	383

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ԱՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

ԳԵՂԱՄ ՏԵՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ. — Տարօժի աշխարհ, պատկերներ ու պատմութիւններ. հր. «Նհտկ. Գրք. Բրկմ.» թ. 3, փարիզ, 1931, էջ 340:

ԳԵՂԱՄ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ. — Արտոյշական գործը, արձակ էջեր, պատմութիւններ ու զանազանք. հր. «Ն. Գ. Բ.» թ. 4, փարիզ, 1931, էջ 254:

ՄԱԼԻԱՍ. — Ապրումներ. Ա. հատոր. Տպ. «Հայրենիք», Պոսթըն, 1931, էջ 511. գին՝ 3 տոլար:

ՈՒՆ. — Գեղականարածները. վէպ Ռուսական մեծ յեղափոխութիւնից. փարիզ, 1931, էջ 272. գին՝ մէկ տոլար:

ԱՐՏՎԵԱՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐ. — Ողբ հայրենասիրի (վէրք Հայաստանի). պատմական վէպ. Գ. տպ. Հ. Կոչկարեան (Արտ), Կ. Պոլիս, 1931, էջ 316. գին՝ 200 դրուշ:

ՊՕՂՈՍԵԱՆ ՅՈՎ. — Երկու աւիա Հայաստանի մէջ. տպ. «Պայքար»ի, Պոսթըն, 1931, էջ 500:

ԱՕՅԵԱՆ ՎԱՀՐԱՄ. — Քիւ մը երկիկը (քերթուածներ). տպ. Նիւ Եօրք, 1931, էջ 60. գին՝ մէկ տոլար:

ԳԵՌՈՂ ՄԵՍՐՈՊ. — Հայկարան (Պարբերագիրք). Մեթոդեան ճեմարան, Բաւրովոյ - Սոփիա. տպ. Պալլոգեան. գին՝ 200 լեւա, 50 ֆրանս. ֆր. կամ 2 տոլար:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱԿՅՈՒԹԻՒՆ. — Նիքոլա Եօրիս (Իր ծննդեան 60ամեակին ասթիւ). Մխիթ. տպ. վիեննա, 1931:

ՇՐՋԻԿ. — Վաղեհի առաքելալը. Տպ. «Ազգարար», Կ. Պոլիս, 1931:

ՊԱՏԱՆԻՒՆ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆԸ. թ. 4. Պանոս Մարգ մը սրջափ հողի պէտք ունի. պատմութիւններ Տոլսոյէ. թրգ. Լեւոն Պ. Գալէմբարեան. հրատ. «Սահակ Մեթոդ» տպագրատան, Գահիրէ, 1931, էջ 35:

ՊԱՏԱՆԻՒՆ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆԸ. թ. 5. Պանտարա. պատկերազարդ աւանդակէպ Ն. Հաւթհորնէ, էջ 31:

ՊԱՏԱՆԻՒՆ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆԸ. թ. 6. Եղիա, փոքրերու խնամուշիւքը, Չար ողիկ ու հացի կտորը. պատմ. Տոլսոյէ. թրգ. Լ. Պ. Գալէմբարեան, էջ 32:

ՊԱՏԱՆԻՒՆ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆԸ. թ. 7. Միտաս. (սոկի փոխող հպումը). պատմ. Ն. Հաւթհորնէ. թրգ. Լ. Պ. Գալէմբարեան, էջ 24:

Կարգ Սրբոյ Պատարագի (Հայ կաթողիկէ արքեպիսկոպոսական թեմին ի Լեմպերկ). Հր. Արքեպոս. Յովսէփ Թէոփիլէ Թէոտորովիչ, 1927, էջ 43:

KARST JOSEPH. — Geschichte der Armenischen philologie in kritischer beleuchtung nach ihren ethnologischen zusammenhängen dargestellt.

Mit beilagen und eskursen über die Asiatisch-Mediterranische vorgeschichte. Heidelberg, 1930, էջ 211.

MESROVB J. SETH. — Agah Catchick Arakiel. A loyal and an eminent armenian merchant of Calcutta in the second-half of the 18th century. Calcutta, 1931, էջ 14 (մեծադիր):